

75
आजादी का
अमृत महोत्सव

सूचना एवं जन सम्पर्क विभागको वेबसाइट
www.ipr.sikkim.gov.in

सिक्किम हेरल्ड

Postal Regd. No: WB/SKM/01/13

वर्ष ५५

गान्तोक, (शुक्रवार) जनवरी २१, २०२२

अंडक २

प्रधानमन्त्रीद्वारा भिडियो कन्फरेन्समार्फत स्टार्टअपहरूसँग अन्तरक्रिया

१६ जनवरी
प्रधानमन्त्री श्री नरेन्द्र मोदीले भिडियो कन्फरेन्सको माध्यमबाट स्टार्टअपहरू अन्तरक्रिया गर्नुभयो। भिडियो कन्फरेन्समा छ वटा विषयहरूमा पीएम अधि प्रस्तुतीकरण दिएका थिए। स्टार्टअप संस्कृतिलाई देशका दुर्गम क्षेत्रमा लैजान जनवरी १६ लाई राष्ट्रिय स्टार्ट-अप दिवसका रूपमा मनाउने निर्णय गरिएको छ।

स्टार्टअपहरूलाई सम्बोधन गर्नुहुँदै प्रधानमन्त्रीले सरकारी प्रयासका तीन पक्षहरू: पहिलो, उद्यमशीलतालाई मुक्त गर्न, सरकारी प्रक्रियाहरूको जालबाट नवप्रवर्तन, र नोकरशाही साइलोज, दोसो, नवाचारलाई प्रवर्द्धन गर्न संस्थागत संयन्त्र सिर्जना गर्न; तेसो, युवा आविष्कारकहरू र युवा उद्यमहरूलाई प्रोत्साहन भन्ने कुरा साझा गर्नुभयो। उहाँले स्टार्टअपहरू नयाँ भारतको मेरुदण्ड बन्नेछन भनी आशा व्यक्त गर्नुभयो। गत वर्ष देशमा आएका कम्पनीहरू आत्मनिर्भर र भारतको

पहिचान हुन्। आज भारत द्रुत गतिमा युनिकर्नको शताब्दीमा पुग्रे दिशामा अधि बढिएको छ। मलाई विश्वास छ भारतको स्टार्टअपको स्वर्ण युग अब सुरु हुँदै भन्नुहुँदै स्टार्टअपहरूलाई आफ्ना सपनाहरू विश्वव्यापी बनाउने प्रोत्साहित गर्नुभयो। उक्त अवसरमा स्टार्टअपहरूले प्रधानमन्त्रीसमक्ष ६ वटा विषयवस्तुमा प्रस्तुतीकरण दिएका थिए। जराबाट बढ्दै; डीएनए नडिङ; स्थानीयदेखि विश्वव्यापी; भविष्यको प्रविधि; निर्माणमा च्याम्पियन्स निर्माण; र दिगो विकास। यी प्रस्तुतीकरणहरूको उद्देश्यका लागि १५० भन्दा बढी स्टार्टअपहरूलाई छ कार्य समूहमा विभाजन गरिएको थियो। प्रत्येक विषयवस्तुका लागि, दुईवटा स्टार्टअप प्रतिनिधिहरूद्वारा प्रस्तुतीकरणहरू दिएका थिए, जसले त्यस विशेष विषयवस्तुका लागि चयन गरिएका सबै स्टार्टअपहरूको तर्फबाट सम्बोधन

रहल पृष्ठ २ मा.....

मुख्यमन्त्रीद्वारा नाम्चीको नाडक गुम्पाको भ्रमण

नाम्ची

१५ जनवरी, मुख्यमन्त्री श्री प्रेमसिंह तामाङले नाम्चीको नागडक गुम्पाको भ्रमण गर्नुभयो। गुम्पामा उहाँले राज्यको समृद्धिको कामना गर्नुभयो। उहाँले गुम्पा समितिका सदस्यहरूसँग पनि अन्तरक्रिया गर्नुहुँदै गुम्पाको विकासका निमित्त सदस्यहरूले राज्यभूमिका विभिन्न मागलाई छिट्टै पूरा गर्ने आश्वासन दिनुभयो।

अखिल भारतीय दयानन्द सेवाश्रम संघद्वारा सिक्किमका राज्यपाल र मुख्यमन्त्रीसँग नयाँ दिल्लीको चाणक्यपुरीमा भेटघाट

नयाँ दिल्ली।

१९ जनवरी, अखिल भारतीय दयानन्द सेवाश्रम संघद्वारा सिक्किमका राज्यपाल श्री गंगा प्रसाद र मुख्यमन्त्री श्री प्रेमसिंह तामाङसँग नयाँ दिल्लीको चाणक्यपुरीमा भेटघाट गर्नुभयो।

अखिल भारतीय दयानन्द सेवाश्रम संघका अध्यक्ष श्री जे.के. खट्टर, महासचिव आर्य प्रतिनिधि सभा (दिल्ली) श्री विनय आर्य र संघका कार्यकारिणी सदस्यहरूले सिक्किमका विद्यार्थीहरूका लागि एक सय पचास बेडको छात्रावास निर्माण गर्ने करिब एक एक जग्गा सहयोग र अनुदान दिएकोमा सिक्किम सरकारलाई धन्यवाद दिनुभयो। गान्तोकमा प्रस्तावित महर्षि दयानन्द छात्रावासमा सिक्किमको ग्रामीण भागका १५० जना महत्वाकांक्षी विद्यार्थीहरू बस्नेछन् जसले राज्यको राजधानीमा शैक्षिक आवश्यकताहरू वहन गर्न सक्दैनन्। छात्रावासले केटी

र केटा विद्यार्थी दुवैका लागि सह-शैक्षिक संरचनाको रूपमा काम गर्नेछ। संघले विद्यार्थीहरूको लागि शिक्षण शुल्क र अन्य आवश्यकताहरू वहन गर्ने र छात्रावास निर्माणको काम छिट्टै सुरु हुने जानकारी दिनुभयो।

यसबाहेक, आर्य प्रतिभा विकास संस्थान (नयाँ दिल्ली) ले सिक्किमका भारतीय प्रशासनिक सेवाहरूका लागि १० (१०) सीटहरू प्रस्ताव गरिएको छ। मुख्यमन्त्रीको कार्यालयद्वारा शिक्षा विभागसँगको सहकार्यमा कञ्चनजङ्घा स्टेट युनिभर्सिटीमार्फत प्रत्येक वर्ष आईएस उमेदवारको तालिमका लागि विद्यार्थी छनोट गर्ने जानकारी दिनुभएको छ। सिक्किमका राज्यपाल अनि मुख्यमन्त्रीले अखिल भारतीय दयानन्द सेवाश्रम संघ र आर्य प्रतिभा विकास संस्थानलाई सिक्किम सरकार र सिक्किमको शैक्षिक क्षेत्रलाई सहयोग गर्न आएकोमा कृतज्ञता व्यक्त गर्नुभयो।

गेजिड बर्मेक निर्वाचन क्षेत्रमा मन्त्री शर्माद्वारा पाँच नवनिर्मित घरको उद्घाटन

गेजिड।

१९ जनवरी, सिक्किम सरकारका कृषि मन्त्री तथा गेजिड बर्मेक निर्वाचन क्षेत्रका विध्यक एवं मन्त्री श्री लोकनाथ शर्माले गेजिड बर्मेक निर्वाचन क्षेत्रको बर्मेक बर्थाड ग्राम पञ्चायत इकाईअन्तर्गत सिक्किम गरीब आवास योजनाको पाँच रहल पृष्ठ २ मा.....

सिक्किम गरीब आवास योजना घरको उद्घाटन

गान्तोक।

१४ जनवरी, शहरी विकास विभाग मन्त्री एवं क्षेत्र विधायक श्री अरुण उप्रेतीले २६-अरिथाड निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत सिक्किम गरीब आवास योजना घरको उद्घाटन गर्नुभयो। मन्त्रीद्वारा लाभार्थीलाई नयाँ घरको लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्नुहुँदै निर्धारित समयमै घरहरू सफलतापूर्वक सम्पन्न गरेकोमा विभागका अधिकारी र अभियन्तालाई धन्यवाद पनि दिनुभयो। उहाँले समाजका गरिब र सीमान्तकृत वर्गको जीवनस्तर उकास्ने घरको उद्देश्यलाई पनि प्रकाश पार्नुभयो। एसजे-एवाइ घरका लाभार्थी श्री दीपक राई र उहाँका परिवारका सदस्यहरूले राज्यका वास्तविक तल्लो तहका मानिसहरूलाई आश्रय प्रदान गर्ने उत्कृष्ट पहलका लागि मुख्यमन्त्रीप्रति आभार व्यक्त गर्नुभयो।

एसटीएनएममा जटिल हृदयघातको सफल शल्यक्रिया

गान्तोक।

१८ जनवरी, कोभिड-१९ बढ्दो सङ्क्रमणबीच सोकेथाडस्थित नयाँ एसटीएनएम अस्पतालले जटिल हृदयघातको सफल शल्यक्रिया गरेको छ। मुद्रोग विशेषज्ञ डा. डीपी राई र उहाँको चिकित्सक टोलीले सबै उपलब्ध अत्याधुनिक सुविधासहित शल्यक्रिया गरी पशुपालन तथा पशुसेवा विभागका सचिव डा. पी सेन्थिल कुमारको ज्यान बचाएको छ। उल्लेख्य, पशु पालन विभागका सचिव डा. सेन्थिललाई हृदयघात भएको थियो। कृषि तथा बागवानी विभागका मन्त्री श्री लोकनाथ शर्मा पनि अस्पताल पुग्युभए डा. सेन्थिलको स्वस्थ्य अवस्थाबारे जानकारी लिनुभयो। डा. सेन्थिलले उत्कृष्ट चिकित्सा सेवा प्रदान गरेर आफ्नो जीवन बचाउनुभएकोमा सम्पूर्ण चिकित्सा टोलीलाई हार्दिक धन्यवाद द्वारा दिनुभयो। उहाँले मुख्यमन्त्रीप्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्नुहुँदै स्वास्थ्यकर्मीको समर्पण र दक्षता साथै उपलब्ध सुविधाको पनि प्रशंसा गर्नुभयो।

यसका साथै दक्षिण सिक्किमको नाप्ची जिल्ला अस्पतालमा ईएनटी विशेषज्ञ डा. छिरिङ शेर्पाको नेतृत्वमा चिकित्सकको एउटा टोलीले राति करिब १० बजीसम्म लगभग १६ जना रोगीको ईएनटी शल्यक्रिया क्रमबद्ध रूपमा सम्पन्न गराएर ईतिहास कायम गरेको छ। अस्पताल प्रबन्धन पक्षले दिएको जानकारीअनुसार एउटै शिविरमा अहिलेसम्मकै सबैभन्दा अधिक रोगको पहिलोपल्ट शल्यक्रिया गरिएको छ। रोगीहरूले शल्यक्रियाका लागि लामो समयदेखि प्रतीक्षा गरेको कुरालाई ध्यानमा राख्युहुँदै डा. शेर्पाको नेतृत्वमा शल्यक्रिया सफलतापूर्वक सम्पन्न गरिएको छ। राज्यका मुख्यमन्त्री श्री प्रेमसिंह तामाडको निर्देशनमा गरीब जनकल्याण प्रकोष्ठको व्यवस्था उपरोक्त शल्यक्रिया शिविर आयोजन गरिएका थियो। उल्लेखनीय छ, अहिले राज्यमा गरीब जनकल्याण प्रकोष्ठको टोलीले धेरै रोगीलाई उपचारको लागि सहयोग पुर्याउँदै आइरहेको छ। राज्यका सबै जिल्लाका अभेक ठाउँहरूमा पुगेर प्रकोष्ठले धेरै रोगीलाई स्वास्थ्य उपकरण साथै आर्थिक सहयोग प्रदान गरेपछि रोगीहरूले पनि राहतको साहस फेरेका छन्। अहिले राज्यका मुख्यमन्त्री श्री प्रेमसिंह तामाडको निर्देशनमा स्वास्थ्य क्षेत्रमा धेरै सुविधा प्राप्त गर्न सकिरहेको जनताद्वारा बताउनुभएको छ, यो शल्यक्रिया गैरसरकारी अस्पतालमा गर्नुपरेको खण्डमा धेरै खर्च लाग्ने जनाइएको छ। स्वास्थ्य क्षेत्रमा व्यापक सुधार साथै आफै राज्यको जिल्ला अस्पतालमा यसरी मुलभ तरिकाले शल्यक्रिया गर्न पाएर खुसी बनेको रोगीहरूले चिकित्सक टोली, गरीब जनकल्याण प्रकोष्ठ साथै मुख्यमन्त्री श्री पीएस तामाडप्रति कृतज्ञता प्रकट गरेको छ।

प्रधानमन्त्रीद्वारा भिडियो कन्फरेन्स.....

महत्वपूर्ण छ किनभने भारतीय स्वतन्त्रता शताब्दी वर्षमा पुग्दा स्टार्ट अपहरूको भूमिका महत्वपूर्ण हुनेछ। म देशका सबै स्टार्ट-अपहरू, सबै नवीन युवाहरूलाई बधाइ दिन्छु, जसले स्टार्ट-अपको संसारमा भारतको झण्डा फहाइरहेका छन्। स्टार्टअपको संस्कृति देशका दुर्गम क्षेत्रमा पुग्ने गरी जनवरी १६ लाई राष्ट्रिय स्टार्ट-अप दिवसका रूपमा मनाउने निर्णय गरिएको छ,’ प्रधानमन्त्रीले घोषणा गर्नुभयो, वर्तमान दशकलाई भारतको ‘टेकडे’ भन्ने अवधारणाको स्मरण गर्दै प्रधानमन्त्रीले नवप्रवर्तन, उद्यमशीलता र स्टार्टअप इकोसिस्टमलाई सुदृढ गर्न सरकारले यस दशकमा गरेका व्यापक परिवर्तनका तीन महत्वपूर्ण पक्षहरू सूचीबद्ध गर्नुभयो। पहिलो, सरकारी प्रक्रिया, नोकरशाही साइलोको जालबाट उद्यमशीलता र नवीनतालाई मुक्त गर्न। दोस्रो, नवप्रवर्तन प्रवर्द्धन गर्न संस्थागत संयन्त्र निर्माण गर्ने र तेस्रो, युवा आविष्कारकहरू र युवा उद्यममीहरूलाई दिशानिर्देशन। उहाँले स्टार्टअप इन्डिया र स्टार्टअप इन्डिया जस्ता कार्यक्रमहरूलाई प्रयासको एक भागको रूपमा सूचीबद्ध गर्नुभयो। ‘एन्जेल ट्याक्स’को समस्या हटाउन, कर प्रक्रियालाई सरलीकरण, सरकारी कोषको व्यवस्था, ९ श्रम र ३ वातावरणीय कानुनलाई स्वयम् प्रमाणीकरण गर्न दिने र २५ हजारभन्दा बढी परिपालना हटाउने जस्ता उपायहरूले प्रक्रियालाई अगाडि बढाएको छ। सरकारी ई-मार्केटप्लेस (जीईएम) प्लेटफर्ममा रहेको स्टार्टअप र तेवेले सरकारलाई स्टार्टअप सेवाहरूको प्रावधानलाई सहज बनाउँदै।

प्रधानमन्त्रीले बाल्यकालदेखि नै विद्यार्थीमा नवप्रवर्तनप्रति आकर्षण पैदा गरी देशमा आविष्कारलाई संस्थागत गर्ने सरकारको प्रयास रहेको बताउनुभयो। ९००० भन्दा बढी अटल टिंकरिडल्याबहरूले बच्चाहरूलाई स्कूलहरूमा आविष्कार गर्ने र नयाँ विचारहरूमा काम गर्ने मौका दिइरहनु भएको छ। उहाँले ड्रोनको नयाँ नियम होस् वा नयाँ अन्तरिक्ष नीति, सके सम्म धेरै युवालाई आविष्कारको अवसर दिने सरकारको प्राथमिकता रहेको बताउनुभयो। उहाँले अझ भन्नुभयो, हाम्रो सरकारले आईपीआर दर्ता सम्बन्धी नियमहरू पनि सरल बनाएको छ।

प्रधानमन्त्रीले नवप्रवर्तनका सूचकमा उल्लेख वृद्धि भएको उल्लेख गर्नुभयो। उहाँले सन् २०१३-१४ मा चार हजार पेटेन्ट स्वीकृत भएकोमा गत वर्ष २८ हजारभन्दा बढी पेटेन्ट स्वीकृत भएको बताउनुभयो। सन् २०१३-१४ मा करिब ७० हजार ट्रेडमार्क दर्ता भएकामा २०२०-२१ मा साढे दुई लाखभन्दा बढी ट्रेडमार्क दर्ता भएका छन्। २०१३-१४ मा मात्र ४ हजार प्रतिलिपि अधिकार प्रदान गरिएको थियो भने गत

जोडेका छन्।

प्रधानमन्त्रीले सहस्राब्दी आफ्नो परिवारको समृद्धि र राष्ट्रको आत्मनिर्भरता दुवैको आधारशिला भएको टिप्पणी गर्नुभयो। ‘ग्रामीण अर्थतन्त्रदेखि उद्योग ४.०, हाम्रा आवश्यकता र सम्भावना दुवै असीमित छन्। भविष्यको प्रविधिसँग सम्बन्धित अनुसन्धान र विकासमा लगानी नै सरकारको आजको प्राथमिकता हो। उहाँले, भविष्यको सम्भावनालाई औल्याउँदै प्रधानमन्त्रीले अहिले हाम्रो जनसंख्याको आधा मात्रै अनलाइन रहेकाले भविष्यको सम्भावना अपार रहेको बताउँनुहुँदै उहाँले स्टार्टअपलाई पनि गाउँतिर लाग्न आग्रह गर्नुभयो। ‘मोबाईल इन्टरनेट होस, ब्रोडब्यान्ड कनेक्टिभिटी होस, वा भौतिक कनेक्टिभिटी होस, गाउँको आकांक्षा बढ्दै गएको छ र ग्रामीण तथा अर्थशहरी क्षेत्र विस्तारको नयाँ लहरको पर्याइमा छन्। प्रधानमन्त्रीले स्टार्टअपहरूलाई भन्नुभयो कि यो नवप्रवर्तनको नयाँ युग हो अर्थात् विचार, उद्योग र लगानी र उनीहरूको श्रम, उद्यम, सम्पत्ति सिर्जना र रोजगारी सिर्जना भारतको लागि हुनुपर्छ। ‘म तिप्रो साथमा छु, सरकार तिप्रो साथमा छ र सिंगो देश तिप्रो साथमा रहेको, उहाँले बताउनुभयो।

गेजिङ बर्मेक निर्वाचन क्षेत्रमा...

नवनिर्मित घरको उद्घाटन गरी नवनिर्मित घरका लाभार्थीहरूलाई हस्तान्तरण गर्नुभयो।

मन्त्री श्री शर्माले पहिलो चरणमा बर्मेक बर्थाड ग्राम रुडु वार्ड निवासी लक्ष्मण कामी र मनोरथ शर्मा र उपर बर्मेक निवासी पूर्णबहादुर छेत्रीको घर उद्घाटन गरी गृह प्रवेश गराउनुभयो।

उहाँको साथमा बर्मेक बर्थाड ग्राम पञ्चायत सभापति श्रीमती मिनादेवी शर्मा ही मार्तम खण्ड विकास अधिकारी श्रीमती प्रतिभा तामाड लगायत अन्यको उपस्थिति रहेको थियो।

मन्त्री श्री शर्मा द्वारा लाभार्थीहरूलाई नयाँ एक तले आसीसी संरचनाको घरको हस्तान्तरण गर्नुहुँदै बधाई दिनुभयो। उक्त घरमा एक बैठक कोठा, दुई शयनकक्ष, भान्सा कोठा, शौचालय, टिभी सहित १ सोफा सेट, २ वटा एकल खाट र एउटा दूलो खाट रहेको छ।

**रक्त दान
नै
जीवन
दान हो।**

सिक्किमले राष्ट्रस्तरीय कला उत्सव-२०२१ प्रतियोगितामा प्रथम र दोस्रो स्थान

गान्तोक।

१८ जनवरी, सिक्किमले राष्ट्रिय स्तरमा हालै सम्पन्न कला उत्सव प्रतियोगितामा आयामिक मूर्तिकला श्रेणीमा प्रथम र बायद संगीत परम्परागत लोक श्रेणीमा दोस्रो स्थान हासिल गरेको छ। कला उत्सवको लागि राष्ट्रिय स्तरको प्रतियोगिता जनवरी ०१, २०२२ बाट सुरु भयो र जनवरी १२, २०२२ मा समाप्त भयो। यस प्रतियोगितामा सबै राज्यहरू, केन्द्र शासित प्रदेशहरू र केन्द्रीय विद्यालयहरूले भाग लिएका थिए।

समाप्त समारोहमा भारत सरकारका केन्द्रीय राज्य शिक्षा, मन्त्रीद्वारा पुरस्कृत हुनेलाई सम्मानित गरिएको थियो, र सबै विधाका विजेता घोषित गरिएको थियो। अधिल्ला वर्षहरूमा पनि सिक्किमले दुई पटक तेस्रो स्थान हासिल गरेको थियो तर यसपटक राष्ट्रिय स्तरमा पहिलो र दोस्रो स्थान हासिल गर्न सक्षम रहेको छ। यस वर्ष, कला उत्सव कार्यक्रम राज्य स्तरका नोडल अधिकारी, ईओ श्री लक्ष्मण अधिकारीको मार्गदर्शनमा सञ्चालन गरिएको थियो।

कला उत्सव देशका विद्यालयका विद्यार्थीहरूको कलात्मक प्रतिभाको पालनपोषण र प्रदर्शन गरेर शिक्षामा कलाको प्रवर्द्धन गर्न भारत सरकारको शिक्षा मन्त्रालयको पहल हो। कला उत्सवले विद्यार्थीहरूलाई विभिन्न कला रूपहरू अभ्यास गर्ने आफ्नो कलात्मक प्रतिभा अन्वेषण गर्न, बुझन र प्रदर्शन गर्न मद्दत गर्दछ। यो सन् २०१५ मा भारतको समृद्ध सांस्कृतिक सम्पदा र विद्यार्थीहरूमाझ यसको जीवन्त विविधताको बारेमा चेतना जगाउन सुरु गरिएको थियो। शिक्षा विभाग अन्तर्गतको समग्र शिक्षाले हरेक वर्ष यो कार्यक्रम गर्दै आइरहनुभएको छ।

अधिल्ला वर्ष झाँ यस वर्ष पनि कला उत्सव राष्ट्रियस्तरमा नै सम्पन्न भएको थियो। राज्य स्तरीय छनोट वस्तुतः सम्बन्धित जिल्लाका चार फरक स्थानबाट र एनआईसी परिसरमा राज्य स्तरमा केन्द्रीकृत स्थलबाट गरिएको थियो। ०१-१२ -२०२१ देखि ०२-१२-२०२१ सम्म चलेको थियो।

यस वर्ष कला उत्सवमा परम्परागत स्वर सङ्गीत, लोक तथा शास्त्रीय नृत्य, लोक तथा शास्त्रीय बायद संगीत, ढुडी र श्रीडी

पेन्डिङ र स्वदेशी खेलौना तथा खेलहरू समावेश गरी नै विभिन्न कला विधामा आयोजना गरिएको थियो। राज्य स्तरमा छोटलाई सम्बन्धित श्रेणीमा विशेषज्ञता भएका नै न्यायाधीशहरूको प्यानलले छनोट गरिएको थियो।

निर्देशिका अनुसार सबै जिल्लाबाट राज्य स्तरमा प्रवेश गरेका ३३ जना सहभागी मध्येबाट विभिन्न कला विधामा राष्ट्रिय स्तरको प्रतियोगितामा सहभागी हुन कुल १२ जना प्रतियोगी छनोट हुनुभएको छ। शिक्षा विभागका मन्त्री श्री केएन लेप्चा, अतिरिक्त मुख्य सचिव श्री जीपी उपाध्याय, एसपीडी समाज शिक्षा भीम थाटाल, माध्यमिक शिक्षा निर्देशक श्रीमती होन्डाला ग्याल्सेन र शिक्षा विभागका सम्पूर्ण परिवारले विजेता, नोडल अधिकारी र समग्र शिक्षा टोलीलाई बधाई दिनुभएको छ। बिदाको समयमा पनि यो कार्यक्रम सञ्चालन गरेकोमा राज्य स्तरीय छनोट प्रक्रियामा व्यक्तिगत रूपमा संलग्न रहेका निर्णयक सदस्यहरूलाई अतिरिक्त मुख्य सचिव श्री जीपी उपाध्याय र एसपीडी समग्र शिक्षा श्री भीम ठाटालले विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्नुभयो।

राज्य पशु चिकित्सक पोलिक्लिनिकका पशु चिकित्सकहरूद्वारा ऐतिहासिक पुनर्स्वच्छनात्मक सर्जिकल हस्तक्षेपले हिमालयन कालो भालुको ज्यान बचाउन सफल

गान्तोक।

१४ जनवरी, जंगली भालुको पुनर्स्वच्छनात्मक शल्यक्रिया सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको छ। यो ऐतिहासिक कार्य हो र राज्यमा यस प्रकारको पहिलो मामिला हो। राज्य चिडियाखानाबाट उद्धार गरिएको हिमालयन कालो भालुलाई आफ्नो जीवन बचाउन आकस्मिक उपचारका लागि पशु चिकित्सा सेवा विभाग अन्तर्गत राज्य भेटेरिनरी पोलिक्लिनिकमा उपचारको निम्निलाई लिखिएको थियो।

कालो भालुको दाहिने अग्रभागमा ढूलो चोट लागेको थियो, जसले गर्दा सेप्टिसिमिया हुने थियो, गम्भीर पूर्वानुमानको साथ भालुले नरम तनुको महत्त्वपूर्ण हानि र दाहिने फोरलिम्बको बहु अपूरणीय भाँचिएको कारण मर्मत गर्न नसकिने अगाडिको हातलाई विच्छेद गरेको थियो स्टेट पोली क्लिनिकमा

भेटेरिनरीहरूको टोलीले भालुको अवस्थाको मूल्यांकन गर्दा दाहिने अग्राङ्को पुनर्स्वच्छनात्मक शल्यक्रिया गर्न र ह्युमरसको हड्डीबाट अपूरणीय भाग काट्न उपयुक्त लायो।

सर्जिकल टोलीको नेतृत्व एसपीडीसीका सुपरिटेन्डेन्ट डा.डिकी पालमु शेर्पा, डा. कर्मा दोर्जी भुटिया, डा बसन्त रामुदामु, डा मेनुका गुरुङ, डा देवेन्द्र मङ्गर, डा सजिभाउ लिम्बू, डा थिल्ले ओयु लेप्चा र डा पेमा सालदेन भुटियादावारा गर्नुभएको छ। पशु चिकित्सक टोलीलाई पशु-सहायक हिसे दोर्जी भुटिया, कुर्वा छिरिडले सहयोग गर्नुभएको छ।

पोली क्लिनिकबाट एस्थेटिक्स सहित सबै आवश्यक शल्य चिकित्सा सामग्री र औषधिहरू भालुमा मानक पुनः निर्माण शल्य प्रक्रिया अनुसार प्रयोग गरियो। सर्जिकल प्रक्रियाले लगभग ७५ मिनेट लियो। शल्यक्रिया पछि, भालु

एनेस्थेसियाबाट सहज रूपमा निको भयो र हाल राज्य हिमालयन चिडियाखानाको चिडियाखाना अस्पतालमा शल्यक्रिया पछि हेरचाह गरिएको छ।

उल्लेख्य हिमालयन कालो भालु खतरामा परेका प्रजातिहरूको सूचीमा पर्दछ। राज्य भेटेरिनरी पोली क्लिनिकका पशु चिकित्सकहरूको योगदान, प्रयास र प्राविधिक सीपहरू सराहनीय छन् र पशु चिकित्सा क्षेत्रमा पुनर्स्वच्छनात्मक शल्यक्रियामा कुनै पनि तोकिएको मापदण्डसँग बराबर छ।

सचिव, पशुपालन तथा भेटेरिनरी सेवा, डा. पी. सेन्थिल कुमारले राज्य पोली क्लिनिकका भेटेरिनरी डाक्टरहरूको टोलीलाई उनीहरूको उपलब्धिको प्रशंसना गर्नुहुँदै व्यक्तिगत रूपमा प्रशंसना गर्नुभयो र राज्य पोली क्लिनिकलाई थप सुदृढ पार्न सबै सहयोग गर्ने आश्वासन दिनुभयो।

गणतन्त्र दिवस समारोह आयोजनालाई लिएर सभा सम्पन्न

गान्तोक।

१७ जनवरी, राज्यका मुख्य सचिव श्री एससी गुप्ताको अध्यक्षतामा गणतन्त्र दिवस समारोहको तयारीलाई लिएर एक सभा सम्पन्न भयो। सभामा विभिन्न विभागका प्रमुखहरू, सबै लाइन विभागका वरिष्ठ अधिकारीहरू, आर्मी र आईटीबीपीका वरिष्ठ अधिकारीहरूको सहभागितामा केही विशेष छलफल रहेको थियो। सभामा राज्यस्तरीय गणतन्त्र दिवस समारोह राजधानीको मनन केन्द्रमा कोभिड-१९ दिशानिर्देशहरू पालन गर्दै साधारण रूपमा आयोजन गर्ने निर्णय गरिएको छ। सभामा कार्यक्रमको मस्यौदामाथि विस्तृतरूपमा चर्चा गरिनु साथै प्रत्येक विभागलाई आ-आफ्नो जिमेवारी प्रदान गरिएको छ। राज्यका अन्य जिल्लाहरू र महकुमाहरूमा पनि सोही प्रकारले गणतन्त्र दिवस समारोह पालन गर्नुपर्ने बताउनुभएको छ।

यस्तै प्रकारले १८ जनवरीको दिन एसडीएसी कन्फरेन्स हल, सोरेडमा आयोजना हुने ७३औं गणतन्त्र दिवसका लागि सङ्ग्रहकार (खेलकुद तथा युवा मामिला) श्री एमएन सुब्बाको अध्यक्षतामा समन्वय तथा तयारी बैठक सम्पन्न भएको छ।

बैठकमा श्री गयास पेगा (अतिरिक्त जिल्लापाल/देव), श्री रञ्जन राई (एसडीएम), श्री एसपी शर्मा (जेडी/शिक्षा), श्री महेन्द्र प्रधान (एसडीपीओ) र सहयोगी विभागका अधिकारीहरूको उपस्थिति थियो।

बैठकलाई सम्बोधन गर्नुहुँदै, महकुमा श्री रञ्जन राईले जोड दिनुभयो कि यस वर्षको उत्सवले राज्य सरकारले जारी गरेको कोभिड-१९ प्रोटोकलको मापदण्ड र दिशानिर्देशहरूको पालना गर्दै थैरे संख्यामा सहभागिता र दर्शकहरूको पालना गर्नुपर्नेछ। उहाँले यो उत्सव मनाउनका लागि राज्य स्तरको प्रोटोकल अनुरूप हुने पनि जानकारी दिनुभयो। नयाँ जिल्लाका रूपमा यो पहिलो ढूलो कार्यक्रम हुने भएकाले कार्यक्रमलाई सुरक्षित र सफल बनाउन सम्बन्धित विभागसँग समन्वय गरी सक्रियताका साथ काम गर्न उहाँले उपस्थिति सबैलाई आग्रह गर्नुभयो।

यस्तै प्रकारले गेजिड जिल्ला प्रशासनिक केन्द्र राब्देन्शीमा २६ जनवरी श्री सन्तोष कुमार आलेको अध्यक्षतामा समन्वय बैठक सम्पन्न भएको छ।

श्री आलेद्वारा सरकारको कोभिड-१९ प्रोटोकल र द्रुत रूपमा फैलिरहेको ओमिक्रोन स्ट्रेनको प्रकाशमा रोकथामका उपायहरू सुझाव दिने दिशानिर्देशहरूको पालना गर्दै डीएसी परिसरमा गणतन्त्र दिवस देशभक्ति र उत्साहका साथ मनाउने कुरामा जोड दिनुभयो। उहाँले पदाधिकारीहरूलाई स्वागत गर्नुहुँदै आयोजना हुने कार्यक्रम र गर्नुपर्ने व्यवस्थाका बारेमा जानकारी गराउनुभयो।

बैठकमा श्री. नकुल प्रधान, एसपी (ग्यालसिड); श्री. गोपाल कु. क्षेत्री, महकुमा (मुख्यालय), विभिन्न विभागका प्रमुख, अधिकारीहरू र नीति आयोग, भारत सरकारका प्रतिनिधिहरू उपस्थित हुनुहुँथ्यो।

बैठकमा व्यक्तिगत उपसमिति गठन गर्दा आ-आफ्नो विभागका पदाधिकारीको भूमिका र दायित्वबाटे व्यापक छलफ

कोभिड-१९ को दुई वर्षः महामारी, खोप, ओमिक्रोन, भेरिअन्ट र घरबाटै काम

पिटर बल
बीबीसी विश्व सेवा

३० डिसेम्बर २०२१ : चीनले कोरोनाभाइरस पता लगाएको घोषणा गरेको दुई वर्ष बितेको छ। सन् २०१९ को डिसेम्बर ३१ यता विश्व तीव्र गतिमा बदलिएको छ। उक्त परिवर्तन हामीलाई उपलब्ध स्वास्थ्य सेवादेखि हाम्रो काम गर्ने शैलीमा देखिएको छ। महामारी सुरु भएयता हामीले देखेका पाँच प्रमुख परिवर्तन यी हुन्:

१. एमआरएनए खोपको उपयोगिता र तीव्र उत्पादन

महामारी सुरु भए लगत्तै अनुसन्धानकर्ताहरूले कोभिड-१९ विरुद्धको खोप विकास गर्न तीव्र गतिमा प्रयास गरेका थिए।

केही औषधि कम्पनीहरूले विगतमा कहिल्यै मानवमा प्रयोग गर्न अनुमति नदिएको एमआरएनए प्रविधि प्रयोग गर्ने निधो गरे।

उक्त जोखिमले परिणाम दियो। फाइजर-बायोएन्टेक र पछि मोडनले अरूभन्दा चाँडै खोपको विकास मात्रै गरेनन्, उनीहरूको आविष्कारले त्यस्तै विधि प्रयोग गरी अरू रोगको नयाँ उपचारहरूका लागि पनि बाटो खोलिदियो।

यो विधिमा खोपमार्फत शरीरमा भाइरसको सानो अंश राखिन्छ।

त्यो धातक हुँदैन र त्यसले शरीरको रोगप्रतिरोधी प्रणालीलाई भाइरसले सङ्क्रमण गरेको खण्डमा प्रतिरोध गर्न सिकाउँछ।

एमआरएनएका अन्य कैयाँ सम्भावना पनि रहेको बताइन्छ।

एचआईभी, फ्लू र जिकाजस्ता रोगका लागि खोप निर्माण गर्न र क्यान्सरका कोषविरुद्ध लड्ने शरीरको रोग प्रतिरोधी प्रणालीलाई तयार पार्ने पनि यसलाई प्रयोग गर्न सकिने ठानिएको छ।

एमआरएनए उपचारका बारेमा वर्षाँदेखि अनुसन्धान चलिरहेको थियो तर कोभिड-१९ खोपहरूले पहिलो पटक व्यवहारमै त्यो उपयोगी हुने पुष्टि गरिएका छन्। यो सफलताले दशौँ लाख मानिसको जीवन बदल्ने अनुसन्धानको निम्ति बाटो खोलिदिनसक्छ।

२. कोभिड-१९ हावामार्फत सजिलै सर्छ कोभिड महामारी घोषणा भएको करिब चार महिनापछि विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन डब्ल्यूएचओले ट्रिट गर्योः तथ्यः कोभिड-१९ हावाबाट सदैन।

त्यो बेला डब्ल्यूएचओका विज्ञहरूले मानिसहरूलाई मास्क लगाउन सुझाव दिइरहेका थिएनन्। तर महामारीको समयमा थाहा भएका कुराले उक्त धारणामा परिवर्तन ल्याइदिएको छ। डब्ल्यूएचओले अहिले मानिसहरूले अरू मानिसहरूको छेउछाउ हुँदा मास्क लगाउने कुरालाई आम व्यवहार बनाउनुपर्ने सुझाव दिएको छ।

त्यसको काण कुनै व्यक्तिले खोके वा हाच्छिउँ गरेपछि हावामा छोटो अवधिका लागि रहने थुक वा खकारको अंशले

कोभिड-१९ सर्छ भन्ने प्रमाण नै हो। अहिले डब्ल्यूएचओले हावामा लामो समयसम्म रहनसक्ने साना कणहरूबाट पनि कोरोनाभाइरस सर्नसक्ने उल्लेख गरेको छ।

एउटा सम्पादकीयमा ब्रिटिश मेडिकल जर्नलले भने अनुसार एकदमै नजिक भएको अवस्थामा मानिसहरू हावामा रहेका ठूला कणहरू उनीहरूका आँखा, नाकको प्वाल वा ओठमा सम्पर्कमा आउनुभन्दा पनि भाइरसलाई सोझौ निलेर सङ्क्रमित बन्न पुऱ्ठन्। कुनै पनि सतहलाई छोएर सार्स-कोभ-२ को सङ्क्रमण सर्ने कुरालाई अहिले तुलनात्मक रूपमा कमजोर मानिन्छ।

अनुसन्धानहरूले दुई मिटरभन्दा पर रहेका मानिसहरूलाई पनि सङ्क्रमित व्यक्तिहरूले कोभिड सारेको देखाएको छ।

त्यसबाहेक सङ्क्रमण भएको व्यक्ति केही मिनेट वा घण्टाअघि बसेको ठाउँमा पनि अर्कोलाई सङ्क्रमण भएको पाइएको छ।

अहिले पनि हात धुने र सतहलाई सफा गर्ने कुरालाई राप्रो व्यवहारको रूपमा प्रवर्द्धन गरिएको छ तर बढी जोड चाहिँ मास्क लगाउनु र हावाको निकास हुने स्थानमा छ।

३. घरबाट काम र यसको निरन्तरता महामारीको समयमा दशौँ लाख मानिसहरूलाई कार्यालयको सङ्ग घरबाट नै काम गर्न भनियो। केही वर्ष अधिसम्म यो प्राविधिक रूपमा सम्भव हुँदैन थियो।

तर कोभिडले भिडिओ कलहरू गर्ने जस्ता काम धेरैका लागि सहज भएको देखाएको छ।

यसले हामीमध्ये दशौँ लाखले काम गर्ने तरिका लामो समयका लागि बदल्ने जस्तो देखिन्छ।

सन् २०२० को मेमा सामाजिक सञ्जाल ट्रिटरले आफ्ना कामदारहरूले सधैँ घरबाट काम गर्न सक्ने घोषणा गरेको थियो।

तर उसले कामदारहरू घरबाट काम गर्ने मिल्ने भूमिका र अवस्थामा हुनुपर्ने उल्लेख गरेको थियो।

फेसबुकले पनि यो वर्षको प्रारम्भमा त्यस्तै घोषणा गरेको थियो। तर प्रविधिसम्बन्धी अग्रणी कम्पनीहरू मात्रै नभएर अरूहरूले पनि यस्तै बाटो पछ्याएका छन्।

एक हजार दुई सय कम्पनीमाझ गरिएको एउटा अध्ययनले सन् २०२१ मा घरबाट स्थायी रूपमा काम गर्ने मानिसको सङ्ख्या दुई गुणाले वृद्धि हुने देखाएको थियो।

विश्वायापी रूपमा १९० देशका दुई लाख जनामा बोस्टनको एउटा फर्मले गरेको अध्ययनले ८९ प्रतिशत मानिसहरू केही समय घरबाटै काम गर्ने अवस्था रहेको उल्लेख गरेको थियो।

र तीव्र गतिले भाइरसका नयाँ भेरिअन्टहरूमा विकास भइरहेको थियो।

महामारीअघि त्यसरी काम गर्नेहरू जम्मा ३१ प्रतिशत थिए।

तर कम ज्याला र कम सुरक्षा भएका काममा लचिलो ढङ्गले काम गर्न गाहो हुनसक्छ। यसले समाजमा असमानता बढाउन सक्छ।

४. जोखिममा रहेकालाई बढी प्रभाव ब्रिटेनमा अनुसन्धानकर्ताहरूले गरेको एउटा अध्ययनले देशको सबैभन्दा पछि परेको क्षेत्रमा ११.४ प्रतिशतलाई कोभिड लागेको देखाएको थियो र कम पछि परेको क्षेत्रमा ७.८ प्रतिशतमा सङ्क्रमण भएको देखिएको थियो।

अनुसन्धानले अल्पसङ्क्रम्यक जनजातिहरू असमान रूपमा प्रभावित भएको देखाएको थियो जुन अमेरिकासँग मिल्दोजुल्दो थियो।

धेरै देशमा कोभिडसम्बन्धी वास्तविक तथ्याम छैन तर एउटा सबैभन्दा ठूलो असमानता खोपको दरमा रहेको छ। उच्च तथा मध्य आय भएका देशमा लगभग ७० प्रतिशत मानिसहरूले पूर्ण मात्रा खोप लगाएका आवर बर्ल्ड इन डेटाको तथ्याम छ।

तर कम आय भएका देशमा जम्मा चार प्रतिशतले खोप लगाएका छन्। मध्यम आय भएका देशमा अहिलेसम्म ३२ प्रतिशतले खोप पाएका छन्।

ओमिक्रोन भेरिअन्टसँग जुइन बुस्टर मात्रा लगाउनुपर्ने स्वास्थ्य अधिकारीहरूले विमर्श गरिरहेका तर एउटा सबैभन्दा ठूलो सुस्त भइरहेको खोप अभियानले धातक परिणाम ल्याउने चिन्ता व्यक्त भएका छन्।

विश्वमा असमानता छ र कोभिड-१९ महामारीले समटले त्यसलाई चिन्ताजनक रूपमा थप खराब बनाउने देखाएको छ।

५. समट अन्त्यको अनिश्चितता

महामारीको सुरुवातको समयमा हर्ड इम्युनिटी अर्थात् सामूहिक प्रतिरोधी क्षमताको विकास गरी कोभिडसँग जुइन सकिने धारणा व्यक्त भएका छन्।

विश्वमा असमानता छ र कोभिड-१९ महामारीले समटले त्यसलाई चिन्ताजनक रूपमा थप खराब बनाउने देखाएको छ।

५. समट अन्त्यको अनिश्चितता

महामारीको सुरुवातको समयमा हर्ड इम्युनिटी अर्थात् सामूहिक प्रतिरोधी क्षमताको विकास गरी कोभिडसँग जुइन सकिने धारणा व्यक्त भएका छन्।

खोपसम्बन्धी प्राध्यापक सबीर ए माधीका अनुसार सङ्क्रमण वा खोपपछिको प्रतिरोधी क्षमता छ महिनादेखि नौ महिनासम्म कायम रहन्छ।

गम्भीर बिरामीबाट खोपले सुरक्षा दिए पनि उत्कृष्ट भनिएका खोपहरूले पनि मानिसमा हुने सङ्क्रमण वा कोरोनाभाइरस सर्ने क्रम रोकन सकिरहेका छैनन्।

र तीव्र गतिले भाइरसका नयाँ भेरिअन्टहरूमा विकास भइरहेको थियो।

कतिपय खोपलाई नयाँ भेरिअन्टसँग जुइन अप्टेरो पर्सक्सके पनि ठानिएको छ।

नयाँ भेरिअन्टहरूले हामी भाइरसको

विकासक्रमलाई ध्यान दिँदै त्यससँगै 'बाँच्नुपर्ने' र खोपहरूलाई थप परिष्कृत पाँदै लैजानुपर्ने अवस्था

निम्त्याएको देखिन्छ।

प्रधानमन्त्री कृषि सिंचाई योजनाबाट ७७ भन्दा धेरै लाभार्थीहरू लाभान्वित गान्तोक।

२० जनवरी, पूर्व सिक्षिमको रिनाक निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत अम्बा ग्राम प्रशासन केन्द्रमा प्रधानमन्त्री कृषि सिंचाई योजना अन्तर्गत माइक्रो इरिगेशन इन्पुट्स वितरण कार्यक्रम आयोजन गरियो।

प्रगतिशील कृषकहरूलाई कृषि क्षेत्रमा आयोजनाव